

KENNISDOCUMENT

Heeft spoor 2 wel zin?

Gegeven de slechte resultaten.

Slechts 7% van de werknemers met een spoor 2-traject vindt een nieuwe werkgever. Toch is spoor 2 verplicht — en bepalend voor uw loonsanctierisico. Dit kennisdocument legt uit wanneer het werkt en hoe u het goed aanpakt.

INHOUD

01 Wat de cijfers zeggen

02 Waarom het zo vaak mislukt

03 Wat de wet van u vraagt

04 Wanneer werkt het wél?

Cees Braber

Register Casemanager Verzuim (RCM)

LoketVerzuim

www.loketverzuim.nl

UWV onderzocht in 2021 honderd WIA-dossiers met een spoor 2-traject (Van Deursen & Van Raaij, UWV Kennisverslag 2021). De bevindingen zijn ontvullenderend — maar ook verhelderend. **Spoor 2 heeft geen slechte naam omdat het een slecht idee is. Het heeft een slechte naam omdat het structureel verkeerd wordt ingezet.**

7%

vond een nieuwe
werkgever bij de
WIA-claimbeoordeling

26%

had passend werk bij de
eigen werkgever
(paralleltraject)

67%

had géén passend werk
gerealiseerd na twee jaar

27%

had tijdens het traject géén
enkele werkzoekactiviteit
ondernomen

01

Wat de cijfers werkelijk zeggen

UWV-dossieronderzoek 2021

Bij bijna de helft van alle WIA-aanvragen werd een spoor 2-traject gestart — jaarlijks gaat het om ruim **16.000 trajecten**. Van die trajecten vond slechts 7% een nieuwe werkgever bij de WIA-claimbeoordeling. Dat getal is laag — maar het vertelt niet het volledige verhaal.

Drie kanttekeningen bij het getal van 7%: (1) Werknemers die al tijdens de loondoorbetalingsperiode werk vinden, doen geen WIA-aanvraag en vallen buiten dit onderzoek. (2) Gezondheid is instabiel — bijna de helft bleek bij claimbeoordeling volledig arbeidsongeschikt. (3) De steekproef is 100 dossiers: het werkelijke percentage ligt met 95% zekerheid tussen de 2% en 12%.

PARALLELTRAJECT (spoor 1 + 2)

Inzet

61% van de trajecten loopt parallel aan spoor 1.

Werkbehoud na claimbeoordeling

Grofweg 50% behoudt inkomen uit dienstverband vier maanden na de WIA-claimbeoordeling.

Kansen bij eigen werkgever

Bij paralleltrajecten zijn de kansen op passend werk bij de eigen werkgever aanzienlijk beter.

ALLEEN SPOOR 2

Inzet

34% van de trajecten loopt uitsluitend via spoor 2.

Werkbehoud na claimbeoordeling

Slechts 18% behoudt inkomen uit dienstverband. De rest is aangewezen op WW of bijstand.

Kansen bij eigen werkgever

Als alleen spoor 2 geldt, zijn de arbeidsmarktperspectieven smaller — en de tijdsdruk groter.

02

Waarom spoor 2 zo vaak mislukt

De eerlijke analyse

Spoor 2 wordt te vaak ingezet als **vluchtroute** in plaats van als serieuze kans. Het UWV-onderzoek toont aan dat 27% van de werknemers met een spoor 2-traject géén enkele werkzoekactiviteit ondernam. Sollicitatietraining en cv-begeleiding waren aanwezig — concrete bemiddeling in 67% van de gevallen, maar resultaat bleef in de meeste gevallen uit.

Oorzaak 01

Te laat gestart

Meer dan de helft van de trajecten startte tussen maand 12 en 15. Slechts 16% startte in het eerste ziektejaar. Vroeg starten — al vanaf week 26 — vergroot de kansen aanzienlijk.

De timing is structureel te laat: meer dan de helft van de trajecten startte pas 12 tot 15 maanden na de eerste ziektedag. Hoe later u start, hoe kleiner het arbeidsmarktperspectief. Bovendien gebruikten werkgevers liefst 63 verschillende re-integratiebureaus in 100 dossiers — kwaliteit en aanpak varieerden sterk.

Oorzaak 02

Geen eigenaarschap bij de medewerker

77% werkte proactief mee — maar 27% ondernam géén werkzoekactiviteit. Motivatie is niet vanzelfsprekend: wie het traject als straf ervaart, beweegt niet.

Oorzaak 03

Gezondheidsontwikkeling onderschat

Bij een derde van de trajecten trad onverwachte "tegenslag" op: tijdelijke stagnatie, uitval of verslechtering. Plannen op basis van de prognose van week 12 is risicovol.

Oorzaak 04

Onvoldoende regie door werkgever

63 verschillende bureaus in 100 dossiers — kwaliteit was sterk wisselend. Werkgevers dragen spoor 2 over aan het bureau en haken af. Zonder actieve sturing verzandt het traject.

UWV-ONDERZOEK 2021

"Bij bijna de helft van alle WIA-aanvragen was een spoor 2-traject gestart. Toch had 67% van de deelnemers bij de claimbeoordeling geen passend werk gerealiseerd."

— Van Deursen & Van Raaij, UWV Kennisverslag 2021

03

Wat de wet van u vraagt

Verplichtingen en loonsanctierisico

De Wet Verbetering Poortwachter verplicht u om bij dreigend langdurig verzuim te onderzoeken of re-integratie bij de eigen organisatie mogelijk is. Is dat niet haalbaar, dan **moet** spoor 2 serieus worden opgepakt. Bij de WIA-aanvraag toetst het UWV of uw inspanningen voldoende waren.

Ontbreekt een serieus spoor 2-traject, of is het aantoonbaar pro forma uitgevoerd, dan riskeert u een **loonsanctie van maximaal een jaar**. Het UWV beoordeelt de inhoud — niet de formulieren. Een dossier vol papier maar zonder aantoonbare activiteiten is niet voldoende.

04

Wanneer werkt spoor 2 wél?

Voorwaarden voor een serieus traject

Het UWV-onderzoek laat zien dat de zeven werknemers die wél een nieuwe werkgever vonden, allemaal tussen de 40 en 59 jaar oud waren — en vrijwel allen een lichamelijke diagnose hadden. Zij hadden een stabiele gezondheidssituatie, realistische arbeidsmarktperspectieven en een actief bemiddelingstraject achter de rug.

De succesfactor zit zelden in het traject zelf — maar in de voorbereiding. Vroeg starten, de juiste medewerker matchen aan het juiste bureau, en actief regie houden: dat maakt het verschil. Spoor 2 werkt als het serieus wordt genomen — niet als sluitpost na mislukt spoor 1.

UWV-ONDERZOEK 2021

"De kansen op passend werk bij de eigen werkgever zijn in paralleltrajecten nog altijd veel beter dan bij een nieuwe werkgever. Spoor 2 is geen vervanging — het is een aanvulling."

— Van Deursen & Van Raaij, UWV Kennisverslag 2021

Voorwaarden voor een succesvol traject

Principe 01

Start vroeg — uiterlijk week 26

Wacht niet tot spoor 1 volledig is vastgelopen. Slechts 16% startte in het eerste ziektejaar. Begin het oriëntatiegesprek al in week 26 bij een onzekere spoor 1-prognose.

Principe 02

Kies een bureau op inhoud en netwerk

63 bureaus in 100 dossiers — kwaliteit varieerde sterk. Vraag naar aanpak, succesratio en arbeidsmarktnetwerk. Een laag tarief is geen criterium.

Principe 03

Houd rekening met gezondheidsverloop

Cees Braber — LoketVerzuim

Bij een derde trad onverwachte tegenslag op. Plan op actuele belastbaarheid — niet op de prognose van week

Principe 04

Zorg voor eigenaarschap bij de medewerker

27% ondernam géén werkzoekactiviteit. Bespreek spoor

www.loketverzuim.nl 4

04 — vervolg

Principe 05

Houd actief regie — delegeer niet volledig

U bent wettelijk verantwoordelijk, niet het bureau. Voer maandelijks voortgangsgesprekken, stuur bij op resultaten en leg alles schriftelijk vast. Dat dossier is uw bewijs bij het UWV.

Principe 06

Ken de doelgroep met beperkte kansen

Een kwart van de deelnemers was 60+ — tien stonden op de drempel van de AOW. Voor deze groep gelden andere maatstaven: focus op stabiliteit en zingeving — niet primér op uitstroom.

Loopt uw spoor 2-traject vast — of wilt u het van meet af aan goed opzetten?

Als Register Casemanager Verzuim begeleid ik spoor 2-trajecten die standhouden bij het UWV: met de juiste bureaukeuze, actieve regie en een dossier dat klopt. Geen papieren traject — maar een dat werkt.

Plan een vrijblijvend gesprek
www.loketverzuim.nl →

BRONNEN

Van Deursen C. & Van Raaij N. (2021). *Re-integratie in het tweede spoor*. UWV Kennisverslag 2021.

UWV (2023). *Werkwijzer Poortwachter*. Amsterdam: UWV

Wet Verbetering Poortwachter (WVP) — re-integratieverplichtingen werkgever

Art. 7:629 BW — loondoorbetaling bij ziekte en loonsanctie